

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๕๖

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยมพัฒนา

ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคสังคมนิยมพัฒนา เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งพรรคสังคมนิยมพัฒนา พรรคสังคมนิยมพัฒนาต้องจัดให้มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ครบกำหนดเวลาดังกล่าว พรรคสังคมนิยมพัฒนาไม่ได้จัดให้มีสาขาพรรคให้ครบอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา และต่อมากณะกรรมกรการบริหารพรรคสังคมนิยมพัฒนามิมีมติให้ยุบเลิกพรรคสังคมนิยมพัฒนา ตามข้อบังคับพรรคสังคมนิยมพัฒนา พ.ศ. ๒๕๕๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อที่คณะกรรมการบริหารพรรคสังคมนิยมพัฒนามิมีมติให้ยุบพรรค

เกี่ยวกับการจัดตั้งพรรค นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคสังคมนิยมพัฒนาไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าว พรรคสังคมนิยมพัฒนาได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง การจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง จำนวน ๔ สาขา คือ ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลไพรบึง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๕ คน ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๓๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๕ คน ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๑/๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลคลองข่อย อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๕ คน ลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ที่ ๖ ตำบลน้ำรอบ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๕ คน และได้แจ้งการรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค พร้อมทั้งได้จัดส่งทะเบียนสมาชิกพรรคสังคมนิยมพัฒนา (แบบ ท.พ. ๔) จำนวน ๕,๒๘๒ คน

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคสังคมนิยมพัฒนามิมีภูมิลำเนาอยู่ ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าในการจัดตั้งสาขาพรรคสังคมนิยมพัฒนา มีการประชุมใหญ่สาขาพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรค โดยมีสมาชิกพรรคเข้าร่วมประชุมครบองค์ประชุมตามข้อบังคับพรรคและ

ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริงหรือไม่ อย่างไร ผลจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดศรีสะเกษได้รายงานผลการตรวจสอบการจัดตั้งสาขาพรรคสังคมพัฒนา ลำดับที่ ๑ ว่า ได้สอบถามถ้อยคำผู้ที่ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสาขาพรรคและผู้ที่มีชื่อในรายงานการประชุมจัดตั้งสาขาพรรค รวม ๒๓ คน ซึ่งให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่ได้มีการประชุมเพื่อจัดตั้งสาขาพรรค จากการตรวจสอบพบอีกว่าการประชุมใหญ่สาขาพรรคทั้งสี่สาขาไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคสังคมพัฒนา ข้อ ๕๕ ที่กำหนดว่าให้มีคณะกรรมการสาขาพรรคคณะหนึ่ง ซึ่งเลือกตั้งโดยที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคจากสมาชิกสามัญ ซึ่งมีภูมิลำเนาตามหลักฐานทะเบียนราษฎรและมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในสาขาพรรคนั้น จำนวน ๗ คน แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สาขาพรรคสังคมพัฒนาทั้งสี่สาขามีผู้ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสาขาพรรคสาขาละ ๕ คน ซึ่งเกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคสังคมพัฒนา นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคสังคมพัฒนา นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคสังคมพัฒนา ยังไม่มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และคณะกรรมการบริหารพรรคสังคมพัฒนา มีมติให้ยุบพรรคสังคมพัฒนา มีเหตุตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคสังคมพัฒนาตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมไว้พิจารณาวินิจฉัยแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ และได้ส่งสำเนาคำร้องพร้อมทั้งหนังสือให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาให้พรรคสังคมพัฒนาเพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

พิจารณาแล้ว เห็นว่า พรรคสังคมพัฒนาไม่จัดให้มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคสังคมพัฒนาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ และคณะกรรมการบริหารพรรคสังคมพัฒนาได้มีมติให้ยุบเลิกพรรค ตามข้อบังคับพรรคสังคมพัฒนา พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๓๐ ที่กำหนดว่า คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจหน้าที่... (๘) อนุมัติยุบเลิกพรรค และยุบเลิกการจัดตั้งสาขาพรรค และองค์การเสริมสร้างพรรค... และข้อ ๑๐๗ ที่กำหนดว่า ให้หัวหน้าพรรคมีอำนาจเรียกคณะกรรมการบริหารพรรคที่มีอยู่ในปัจจุบันมาประชุมเพื่อลงมติ การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของกรรมการบริหารพรรคที่มาประชุม ในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

เมื่อได้ผลการลงมติเป็นอย่างไรแล้ว ให้หัวหน้าพรรคบันทึกผลการลงมตินั้น ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองดำเนินการตามขั้นตอนการยุบพรรคต่อไป กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคสังคมพัฒนาได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๕) ศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะสั่งให้ยุบพรรคสังคมพัฒนาได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงสั่งให้ยุบพรรคสังคมพัฒนา

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ